KAMU DİPLOMASİSİ ARACI OLARAK ÖĞRENCİ DEĞİŞİM PROGRAMLARI VE TÜRKİYE UYGULAMALARI

M. Musa BUDAK

11 Mayıs 2014

eskişehir 2013
TÜRK DÜNYASI KÜLTÜR BAŞKENTİ

- İNCE GÜÇ VE KAMU DİPLOMASİSİ
- ÖĞRENCİ DEĞİŞİM PROGRAMLARI
- TÜRKİYE'NİN ULUSLARARASI ÖĞRENCİ PROGRAMLARI
- DEĞİŞİM PROGRAMLARI VE GENÇLİĞİN GELİŞİMİ

eskişehir 2013
TÜRK DÜNYASI KÜLTÜR BAŞKENTİ

İnce Güç

İnce güç, çekici bir kimlik taşıyan **kültür, siyasi değer ve kurumlar, ahlaki temelli ve meşruiyete dayalı politikalar üzerinde yükselen bir cazibe merkezi oluşturulması** ve bu merkezin gücü başkalarının tercihlerini **ikna yoluyla** belirleyebilme yetisine ulaşması olarak tanımlanmaktadır.

eskişehir 2013
TÜRK DÜNYASI KÜLTÜR BAŞKENTİ

İnce Güç

İnce güç kullanılarak, istenilen davranış; değerler, kültür, kuruluşlar ve politikalar aracılığı ile elde edilmek istenir. İnce güç insanları **zorlamaktan ziyade işbirliği** ile hareket etmelerini sağlamaktır. Bu bağlamda ince güç akıl çelme ve cezp etme yeteneğidir.

eskişehir 2013
TÜRK DÜNYASI KÜLTÜR BAŞKENTİ

Kamu Diplomasisi

- **Devlet düzeyindeki geleneksel diplomasiden halk-vatandaş düzeyindeki diplomasiye doğru bir değişim gözlenmektedir.**

- **Kamu diplomasisi bir ülkenin sahip olduğu ince güç kaynaklarından beslenmektedir**: kültür, siyasi değerler, dış politika, ekonomi, eğitim düzeyi, medya.

eskişehir 2013
TÜRK DÜNYASI KÜLTÜR BAŞKENTİ

Kamu Diplomasisi

- **Kamu diplomasisinin esası olan halktan halka doğrudan iletişim** faaliyetlerinde STK, araştırma merkezleri, kamuoyu araştırma şirketleri, basın, kanaat önderleri, üniversiteler gibi devlet dışı sivil araçların kullanılması esastır.

- Kamu diplomasisi üç önemli boyutu içerir;
  - *Kısa vadeli-günlük iletişim
  - *Stratejik iletişim
  - *Uzun süreli ilişkiler ve kurumsalla

eskişehir 2013
TÜRK DÜNYASI KÜLTÜR BAŞKENTİ

Kamu Diplomasisi Faaliyetleri

*Öğrenci Değişim Programları

*Dil ve Kültür Merkezleri

*Ziyaretler

*Teknik Kalkınma Yardımları

*Bilgilendirme ve Tanıtım Faaliyetleri

*Kardeş Şehir Uygulamaları

*STK Destek Programları

eskişehir 2013
TÜRK DÜNYASI KÜLTÜR BAŞKENTİ

Öğrenci Değişim Programları

- Uluslararası öğrenci dolaşımı, **ülkeler ve kültürler arasında karşılıklı anlayışı, işbirliğini ve dayanışma**yı artırdığından ve küresel barışa katkı sağladığından önemli bir kamu diplomasisi aracı olarak değerlendirilmektedir.

eskişehir 2013
TÜRK DÜNYASI KÜLTÜR BAŞKENTİ

Öğrenci Değişim Programları

- Dünyada toplumların gelişimleri incelendiğinde farklı dönemlerde farklı bilim, kültür ve sanat merkezlerinin oluştuğu ve farklı bölgelerden insanların bu merkezlere eğitim almak üzere gittikleri bilinmektedir. Bu çekim merkezlerinin **en önemli özelliği güçlerini geliştirdikleri siyasi, ekonomik ve kültürel yapılar**dan almalardır.

- 8. yy.'da **Endülüs**, 9. yy. 'da **Bağdat,** 13. yy. ve 14. yy. 'da **Semerkant, Buhara** daha sonra **Roma** ve **İstanbul** insanları etkileyen çekim merkezleri olmuşlardır.

eskişehir 2013
TÜRK DÜNYASI KÜLTÜR BAŞKENTİ

Öğrenci Değişim Programı Uygulamaları

ABD (Fulbright)
Almanya (DAAD)
İngiltere (Chevening)
Fransa (Eiffel)
Çin (CSC)
Rusya
Japonya (MEXT)

eskişehir 2013
TÜRK DÜNYASI KÜLTÜR BAŞKENTİ

Öğrenci Değişim Programı Uygulamaları

Başarılı öğrenci değişim programı uygulamalarında;

***Değer merkezli stratejik bir bakış**
***Etki edilmek istenilen coğrafyalara yoğunlaşma**
***Etkin tanıtım ve bilgilendirme çalışmaları - STK**
***Ülkelerinin geleceklerinde rol oynayabilecek adayların seçilmesi - STK**
***Kaliteli akademik eğitimin yanında ülkenin siyasi, tarihi, sosyal ve kültürel birikiminin aktarıldığı sosyal programlar - STK**
***Adayların tatmin olmasını sağlayacak maddi ve sosyal imkanların sunulması**
***İlişkilerin devamlılığını sağlayacak güçlü mezun ağlarının varlığı - STK**

dikkat çekmektedir.

eskişehir 2013
TÜRK DÜNYASI KÜLTÜR BAŞKENTİ

Türkiye’nin Uluslararası Öğrenci Programları

- Türkiye’nin ince güç potansiyeli, askeri, teknolojik üstünlükten ziyade, sahip olduğu **medeniyet ile tarihi ve kültürel derinlik**ten kaynaklanmaktadır.

- Türkiye, problemlerinin çözüm yolunun ancak bu değerlerden beslenerek bulunabileceğini siyasi olarak tecrübe ettikten sonra, yeni hikayesinin merkezine tarihi birikimini, kültürel derinliğini ve temsil ettiği değerleri **alarak ince güç unsurlarını yeniden değerlendirme**ye başlamıştır.

eskişehir 2013
TÜRK DÜNYASI KÜLTÜR BAŞKENTİ

Türkiye'nin Uluslararası Öğrenci Programları

- Farklı ülkelerle yapılan anlaşmalarla **ikili ilişkilerin bir parçası** olarak uygulanan öğrenci değişim programları, iki dünya savaşı arasında ve sonrasındaki soğuk savaş döneminde çok fazla bir gelişme göstermemiştir.

- Sovyetler Birliği'nin dağılmasının ardından 1992-93 akademik yılında başlayan **Büyük Öğrenci Projesi (BÖP),** Türkiye ile bağımsızlığını kazanan ülkeler arasındaki ilişkileri güçlendirmek amacıyla geliştirilen dış politika stratejilerinden birisi olarak karşımıza çıkmıştır.

eskişehir 2013
TÜRK DÜNYASI KÜLTÜR BAŞKENTİ

Türkiye'nin Uluslararası Öğrenci Programı Uygulamaları

Büyük Öğrenci Projesi (BÖP)

- 1992 yılında Türk Cumhuriyetleri ve Akraba Topluluklarla Türkiye arasındaki ilişkileri daha da geliştirmek amacıyla başlangıçta 5 ülkeyle başlatılan BÖP **57 devlet ve topluluğu**n dâhil olduğu önemli bir öğrenci değişim programına dönüşmüştür.

- Programın amacı; Türk Cumhuriyetleri ve Türk Topluluklarının **yetişmiş insan gücü ihtiyaçlarını karşılama**ya yardımcı olmak, **Türkiye dostu genç bir nesil** yetiştirmek ve Türk Dünyası ile **kalıcı bir kardeşlik ve dostluk** köprüsü kurmak, **Türkçeyi ve Türk kültürünü tanıtmak** ve Türk Dünyası'nda yer alan ülkeleri, bu ülkelerin kendi aralarındaki ilişkileri geliştirerek bir **şemsiye oluşturmak** olarak tanımlanmıştır.

eskişehir 2013
TÜRK DÜNYASI KÜLTÜR BAŞKENTİ

Türkiye'nin Uluslararası Öğrenci Programı Uygulamaları

Hükümet Bursları

- İkili ilişkilerin geliştirilmesine katkı sağlamak ve **siyasi ve ekonomik ilişkilere sosyal ve kültürel boyutlar kazandırmak** amacıyla ikili kültür anlaşmaları ve iyi niyet çerçevesinde 150'den fazla ülke, topluluk ve uluslararası kuruluşa burs kontenjanı tahsis edilmiştir.

- Program kapsamında lisans, lisansüstü, araştırma ve Türk dili kursları için burslar verilmiştir. MEB tarafından yürütülen Hükümet Bursları kapsamında 2001-2011 yıllarında **toplam 10.207** öğrenci Hükümet burslarından faydalandırılmıştır.

eskişehir 2013
TÜRK DÜNYASI KÜLTÜR BAŞKENTİ

Türkiye'nin Uluslararası Öğrenci Programı Uygulamaları

Türkiye Bursları

2011 yılında 'Yabancı Öğrenci Strateji Belgesi' hazırlanmış ve 2012'de Türkiye tarafından Hükümet Bursu, Devlet Bursu, Bakanlık Bursu, Türk Diyanet Vakfı Bursu gibi adlarla verilen değişik burslar tek bir çatı altında toplanarak **'Türkiye Bursları'** adıyla birleştirilmiştir.

eskişehir 2013
TÜRK DÜNYASI KÜLTÜR BAŞKENTİ

Değişim Programları ve Gençliğin Gelişimi

Milletleri ve toplumları, sahip oldukları milli ve manevi/ahlaki değerlerin ayakta muhafaza ettikleri kadar var olabilirler. Gençliğimizin maddi ve manevi gelişimlerinin sağlıklı olarak gerçekleştirilmesi ancak kendi medeniyet değerlerimize daha fazla sahip çıkılarak sağlanabilir.

Milli ve Manevi Ortak değerlerimizin ortaya çıkarılması ve güçlendirilmesi açısından Öğrenci Değişim Programları önem arz etmektedir.

eskişehir 2013
TÜRK DÜNYASI KÜLTÜR BAŞKENTİ

Değişim Programları ve Gençliğin Gelişimi

Pek çok ülke öğrenci değişim programı uygulamaları ile kendi politikalarını empoze etmek ve çıkarlarını gerçekleştirmeyi amaçlamaktadır.

Özellikle bizim coğrafyamızda uygulanan bazı programlarda hedef genellikle **farklılıklarımızı** ön plana çıkarmaktadır.

eskişehir 2013
TÜRK DÜNYASI KÜLTÜR BAŞKENTİ

Değişim Programları ve Gençliğin Gelişimi

- İnce güç temel olarak maddi unsurlardan **daha çok maddi olmayan değerler**inden beslenmektedir. Kamu Diplomasisi faaliyetleri de bu kapsamda ülkelerin bu değerleri üzerinden gerçekleştirilmektedir.

- Bursluluk Programları kapsamında sunulan maddi imkanlar, programların hedeflerine ulaşması açısından önemli olmakla birlikte yeterli değildir.

eskişehir 2013
TÜRK DÜNYASI KÜLTÜR BAŞKENTİ

Değişim Programları ve Gençliğin Gelişimi

- Bu programlar kapsamında öğrencilere sunulan **mali ve akademik imkanların yanında ortak değerlerimizin daha fazla anlaşılmasına yönelik sosyo-kültürel programlar**a bursluluk programı kapsamında daha fazla yer verilmelidir.

- Bu programların **STK'lar tarafından** uygulanması daha etkin ve başarılı netice alınmasını sağlamaktadır.

eskişehir 2013
TÜRK DÜNYASI KÜLTÜR BAŞKENTİ

Değişim Programları ve Gençliğin Gelişimi

Sivil Toplum Kuruluşları ile gönüllük esasına göre, maddi bir karşılıktan ziyade manevi bir görev bilinciyle geliştirilecek **sosyo-kültürel programlar,** istenilen sonucu ulaşılması açısından hayatidir.

eskişehir 2013
TÜRK DÜNYASI KÜLTÜR BAŞKENTİ

Değişim Programları ve Gençliğin Gelişimi

Gençliğimizin gelişimi için sağlıklı bir ortamı; ancak bizi biz yapan **ortak değerlerimizi** paylaşarak ve aktararak oluşturabiliriz.

eskişehir 2013
TÜRK DÜNYASI KÜLTÜR BAŞKENTİ

İlginiz ve sabrınız için teşekkürler…

Muhammet Musa Budak
mmbudak@hotmail.com